

HÜTBAT X. Bilim Günlerinin Ardından

After HUTBAT X. Science Days

Mehmet Cem MÜDERRİSOĞLU^a

Öğrenci toplulukları, bir öğrencinin üniversite yaşamını renklendirebildiği ve ders dışında kalan zamanını geçirebileceği önemli ortamlar hazırlar. Aynı ilgi alanındaki öğrencilerin bir araya gelmesi sonucu kurulan öğrenci toplulukları, arkadaşlık ilişkilerinin güçlenmesini sağlamakta ve paylaşımlarının çoğaldığı bir ortam yaratmaktadır. Bir tıp fakültesi öğrencisi olarak üyesi olduğum HÜTBAT (Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Bilimsel Araştırma Topluluğu)'ı anlatmak ve bu yıl düzenlediğimiz HÜTBAT X. Bilim Günlerinde yaptığım gözlemleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

HÜTBAT, bu yıl 25. yaşını kutluyor. 1992 yılında Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesine bağlı olarak kurulan topluluk, bir danışman öğretim üyesi ile beraber tıp fakültesi öğrencilerinin kendilerini geliştirmesine olanak tanımaktadır. HÜTBAT, ülkemizdeki birçok tıp fakültesinde var olan Bilimsel Araştırma Toplulukları (BAT) gibi özgün etkinliklerini gerçekleştirmektedir. Bu özgün etkinliklerden biri olan “Bilim Günleri”, on yıldır düzenleniyor.

Bu yıl, hem HÜTBAT'ın yirmi beşinci yaşını hem de Bilim Günlerinin onuncu yaşını bir arada kutluyor olmanın sevincini yaşıyoruz.

X. Bilim Günleri, alanında yetkin akademisyenlerin konuşmaları, öğrenci sunumları, vaka oturumları ve kurslar olmak üzere çeşitli bilimsel etkinliklerle 21-23 Nisan 2017 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Ayrıca, uzmanı ile öğle yemeği, gala gecesi ve piknik, X. Bilim Günleri kapsamında yer alan sosyal içerikli etkinlikler düzenlendi. Bütün bu etkinliklerin organizasyon aşamasında görev alan öğrenciler gönüllü olarak çalıştılar. Böylelikle, fakülte içerisinde yer alan öğrenciler hem birbirlerini daha yakından tanıyabilmekte hem de birlikte çalışabilme becerilerini güçlendirebilmektedirler. Ayrıca, öğrencilerin dersler dışında zaman yaratarak akademisyenler ile buluşabilmesini ve onlarla daha yakından ilişkiler kurabilmesini sağlayan bu tür etkinliklere hem kendi üniversitemizin öğrencileri hem de başka üniversitelerden öğrenciler yoğun ilgi göstermişlerdir.

X. Bilim Günleri kapsamında yer alan ve doğrudan organizasyonunda yer aldığım iki oturumdan sizlere bahsetmek istiyorum.

Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI anısına ithafen yapılmış olan X. Bilim Günleri içerisinde “Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI Özel Oturumu”nun düzenlenmesinde görev aldım. Bu oturumda, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'nın öğrencisi olmuş, onunla yakından çalışma şansı elde etmiş üç değerli akademisyen bizlerle birlikteydi: Prof. Dr. Gülsev KALE, Prof. Dr. İskender SAYEK ve Prof. Dr. Tezer KUTLUK. Hocalarımızla aynı sahnede buluşan, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinin yeni kuşağından ve aynı sınıftan üç arkadaş; Başak TORUN, Mehmet Cem MÜDERRİSOĞLU ve Furkan TEMİZAYAK, bir söyleşi havasında samimi bir atmosfer yaratmaya çalıştık. Sorularımız, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'nın hekim kimliği ile onun ülkemizde ve küresel çapta elde ettiği başarılar ile ilişkiliydi. Doğrudan yaşanmışlıkların paylaşıldığı bu oturum, hem bir “yaşayan tarih” etkinliği hem de bir “hekimlik ve insanlık değerleri” dersi gibi oldu.

Prof. Dr. Gülsev KALE, öğrenci olduğu yıllara ilişkin paylaşımlarda bulundu. Burada, biz hekim adayları için vurguladığı en önemli noktalardan biri, tıp eğitiminde başlayan ve meslek yaşantısında sürdürülen “usta-çırak ilişkisi”nin bir hekim için ne kadar önemli olduğuydu. Hocamızın öğrencilik döneminde, her yeni eğitim-

^aHacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi, Lisans Öğrencisi, Ankara ✉ cmuderrisoglu@yahoo.com
Gönderim Tarihi: 10.05.2017 • Kabul Tarihi: 26.05.2017

öğretim yılında bir öğrenci ile öğretim üyesinin eşleştirilmesine dayanan bir akademik danışmanlık sistemi kurulmuş. Bu sistem, usta-çırak ilişkisinin tıp eğitimindeki yansımalarından biridir. Bu birliktelik sayesinde; öğrenci ile öğretim üyesi yakınlaşmakta, öğrencinin kendisini yetiştirmesi ve mesleğe hazırlanması sürecinde her daim destek alması mümkün olmaktadır. Ayrıca, Gülsev Hocamız eğitimi süresince her sene farklı bir akademisyenle bu ilişkiyi kurmanın ve sürdürmenin zenginlik yarattığını ve deneyim kazanmak adına çok önemli olduğunu vurguladı. Günümüzde birçok üniversitede ve fakültede de var olan bu sistem, ne yazık ki her yerde aynı verimlilik düzeyi ile sürdürülememektedir. Yine de, hocamızın vurgusu ile bu durum bir kez daha gündeme gelmiş oldu. Böylelikle biz öğrenciler, eğitim hayatımız boyunca sahip olduğumuz en büyük değerlerden birinin hocalarımızla birlikte olabilmek olduğunu bir kez daha kavramış olduk.

Prof. Dr. İskender SAYEK, yalnızca başarılı bir cerrah olarak değil; aynı zamanda tıp eğitimi alanında da ülkemize birçok yeniliği kazandıran öncü bir akademisyen olarak bizlerle birlikteydi. Hocamız, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'yı insanlarla kurduğu ilişkiler açısından bizlere anlattı. Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI, beraber çalışacağı kişiyi çok iyi tanıır, onun güçlü yönleri ile kendi fikirlerini birleştirmek istemiş. İyi bir hekim olabilmek için önce iyi bir insan olmak gerektiğinin altını çizen İskender Hocamız, hekimlik mesleğinde de insanları tanımaya çalışmanın, farklı kişilik özelliklerindeki kişilerin birbiri ile uzlaşabilmesinin ne kadar önemli olduğunu bizlere vurguladı. Kişilerarası iletişimi belirli bir düzeyde sürdürebilmenin özveri gerektiren bir durum olduğunu belirten hocamız, gerek hekim gerekse akademisyen kimliği taşıyan bir model olarak Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'yı bizlere tanıtmaya çalıştı. İskender Hocamız da fakültemizin en çok sevilen hocalarından biri olmakla kalmamış, hekim ve akademisyen kimliği ile hepimize örnek olmuştur.

Prof. Dr. Tezer KUTLUK, doğrudan Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI ile beraber çalışmış ve onun hekim yönünü yakından izlemiş bir isim olarak bizimle birlikteydi. Hocamız, henüz öğrenciyken kendisine koyduğu hedefleri gerçekleştirebilmek için nasıl çalıştığını ve bu süreçte karşısına çıkan fırsatları değerlendirmenin ne kadar önemli olduğundan bahsetti. Tezer Hocamız, öğrencilik sürecinden itibaren hocalarımızın bizlere sunabileceklerinin her daim farkında olmamız gerektiğini vurguladı. Ayrıca, bir hekimin insanlığa olan katkılarının ne kadar büyüyebileceği ile ilgili olarak Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI'nın UNICEF'te yaptığı çalışmalardan bahsetti. Tezer Hocamız da kendi hocasının yolunu izleyerek ondan bayrağı devralan ve UNICEF'te önemli görevler üstlenen bir hocamız olduğundan, göstereceğimiz özverinin sadece yakın çevremizi değil, tüm insanlığı kucaklayabileceğini bizlere gösterdi.

HÜTBAT X. Bilim Günleri kapsamında düzenlenen “Kurslar” oturumunun bir tanesini, *Akran Eğitimi* başlığı içerisinde ben düzenledim. Diğer kurs eğitimlerinin hepsi okulumuzun farklı anabilim dallarından hocalarımız tarafından veriliyordu. Kurs eğitimcilerinin arasında bir öğrenci olarak yer alabilmek, üzerime önemli bir sorumluluk aldığımı hissettirdi. Akran eğitimi kapsamında verilecek olan eğitime benim seçilmem, HÜTBAT Yönetim Kurulunda çalışan arkadaşlarımın yönlendirmesi sayesinde oldu. “Akademik Yazım Teknikleri” başlığı altında deneyimlerimi öğrenci arkadaşlarımla paylaşabileceğim bir olanak bulabildim. Bu başlıkta bir eğitim vermek için çalışmalara başladığımda, fakültemizde asistanlar için “Bilimsel Araştırma ve Makale Yazım Teknikleri” eğitimi verileceğini öğrendim. Dekanlığımızın kapısını çaldım. Hocalarımın onayı ve desteği ile bu eğitime katılma şansı edindim. Kendi eğitim içeriğimi oluştururken katıldığım eğitimden de oldukça esinlendim. Eğitimi veren hocamız Prof. Dr. Mutlu HAYRAN'dan çok şey öğrendim. Akran eğitimi için sahip olduğumuz sınırlı süreyi göz önüne alınca, katıldığım kurstaki gibi kapsamlı bir içerik sunmanın pek mümkün olamayacağını düşündüm. Ayrıca, bu eğitime gelecek olan arkadaşlarımın nasıl bir beklentiyle geleceği, onların yazmak ve yayın yapabilmek adına neler bildiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Bu nedenle, akran eğitimi oturumuna kaydolana katılımcılara buluşmamızdan önce bir elektronik posta yolladım. Katılımcılara akademik yazım becerileri adına neler yaptıklarını, böyle bir eğitimden neler beklediklerini sordum. Katılımcıların büyük bir kısmı tıp fakültesinin ilk iki sınıfının öğrencilerinden oluşmaktaydı ve birçoğu, “akademik yazım teknikleri konusunda pek bir fikrinin olmadığını” ifade etmişti.

Öncelikle, eğitimime katılan 20 katılımcıyı dört kişilik beş gruba ayırdım. Eğitim ortamımızın daha samimi ve eğitsel oyun içeriklerine uygun olması için çeşitli dokümanlar hazırladım. Bir yazının anlatım özellikleri denildiğinde göz önüne alınması gereken unsurlar ile eğitimimize başladık. Burada kavramsal analizler yaparak dil kullanımının önemli yönlerine değindik. Daha sonra, bir bilimsel makalenin temel bölümleri üzerine yoğunlaştık. Her bölüm ile ilgili biçimsel özellikleri PowerPoint sunumu aracılığı ile yansıttım. Bu sunumdan sonra, kursumuz için tasarladığım “kurbanda danaya girer gibi bilimsel makale yazmak” temalı bir eğitsel oyun oynamaya başladık. Katılımcılar, bir dananın en besleyici bölümleri ile daha az besleyici bölümlerini gösterebildiği bir şablon üzerinde tartışmalar yaptılar. Makalelerin gerek biçim gerekse içerik açısından çeşitli yönlerini tartışmaya açtık. Bu aşamadan hemen sonra, katılımcıların her birine bir adet kırmızı kalem ve titizlikle irdelenmeye açılmak üzere bir paragraf verdim. Herkes, bağımsız bir editör gibi kendi değerlendirmelerini yaptı. Daha sonra, yaptıkları değerlendirmeleri, dana şablonu üzerinde tespit ettikleri besleyicilik ilkeleri ile bağdaştırarak birbirlerine aktardılar. Oldukça keyifli geçen bu oturum, bir çeşit eleştirel okuma etkinliği olarak da düşünülebilir. Son olarak, araştırma ve yayın etiği ile ilişkili çeşitli konulara kısaca değinmek istedim. Burada, katılımcılarla buluşmadan önce onlara yolladığım elektronik postadan sonra gelen bir istek üzerine, alıntı yapma şekilleri hakkında kısa bir bilgi verdim. Başlıca yayın ihlallerinden biri olan intihal (plagiarism) üzerinde konuştuk. İntihal kavramını konuştuktan sonra elimizdeki dana şablonuna geri döndük. Şablonumuz ışığında, bazı çok yazarlı makalelerin yazım sürecinde ortaya çıkan ve yazarlar arasında sorun yaratabilecek durumların neler olduğu üzerinde durduk. Her yazarın, dana üzerinde yani makalede aynı derecede emek harcıyıp harcamadığını, yazarlar arasındaki isim sırasının nasıl konulduğunu, dünyada ne gibi örneklerin var olduğunu irdeledik. Katılımcılar, eğitime gelmeden önce onlara aralarında vejetaryen birinin olup olmadığını sormuştu; çünkü vejetaryen bir katılımcı dana şablonunun varlığından rahatsız olabilirdi. Neyse ki, böyle bir katılımcı çıkmadı ve oturumumuz için tasarladığım her aktivite dinamik bir içeriğe sahip olduğumuzu gösterdi. Eğitimden sonra anladım ki, tıp fakültesinin büyük amfi derslerinin havasından biraz olsun çıkıp küçük bir grupla çalışmak, zengin bir öğrenme ortamı yaratıyormuş. Böyle bir deneyime sahip olduğum için kendimi çok şanslı hissediyorum.

X. Bilim Günleri içerisinde doğrudan yer alabilmek benim için eşsiz bir deneyim oldu. Öğrencilerin gönüllü olarak çalıştığı böyle etkinliklerde hocalarının varlığıyla istediklerini gerçekleştirebilmesinin çok değerli olduğunu düşünüyorum. Onların kapısının bizlere her zaman açık olacağını bilmek, biz öğrencilerdeki çalışma isteğini daha da artırıyor. Düzenlediğim akran eğitimi ise beni mutlu eden bir diğer durum; çünkü bilgiyi paylaşabilmek hissinin ne kadar değerli olduğunu bir kez daha yaşayarak kavradım. Bütün etkinliklerimiz aslında biz hekim adaylarının “yaşam boyu öğrenme” durumunun farkında olmamız gerektiğini ve bir hekimin yetişme sürecinde edinmesi ve sürekli olarak koruması gereken değerleri olduğunu bir kez daha gösterdi. Öğrenme yolculuğumuzda üzerimizde emeği olan tüm hocalarımıza minnettarız.

HÜTBAT olarak gerçekleştirdiğimiz X. Bilim Günlerinde bizlerden desteğini esirgemeyen Hacettepe Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Haluk ÖZEN’e, rektör yardımcısı Prof. Dr. Burçin ŞENER’e, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi dekanı Prof. Dr. Bülent ALTUN’a, dekan yardımcısı Prof. Dr. Pergin ATILLA’ya ve Doç. Dr. Derya KARAKOÇ’a, HÜTBAT danışman öğretim üyesi Prof. Dr. Osman ABBASOĞLU’na, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI Özel Oturumu için kaynaklara erişmemizde bizlere yardımcı olan ve oturumumuzda bizleri yalnız bırakmayan İ. D. Bilkent Üniversitesi rektörü Prof. Dr. Abdullah ATALAR’a, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI’nın biyografisinin kaleme alınmasında yardımlarını esirgemeyen İ. D. Bilkent Üniversitesi Bilgisayar Teknolojisi ve Bilişim Sistemleri bölümü öğretim üyesi Reyhan AYFER’e, Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Endokrinoloji Bilim Dalı öğretim üyesi Prof. Dr. Selçuk DAĞDELEN’e, Prof. Dr. İhsan DOĞRAMACI Özel Oturumunda bizlerle birlikte olan hocalarımız Prof. Dr. Gülsev KALE’ye, Prof. Dr. İskender SAYEK’e, Prof. Dr. Tezer KUTLUK’a ve bu oturumu düzenlerken özverili çalışmalarıyla oturumumuzu renklendiren dönem arkadaşlarım Başak TORUN’a ve Furkan TEMİZYAYAK’a, HÜTBAT X. Bilim Günleri Düzenleme Kurulunda yer alan tüm arkadaşlarıma, X. Bilim Günlerinde bizlerle birlikte olan bütün hocalarımıza, Akran

Eğitimini başarabilmemde derslerinden ilham aldığım Prof. Dr. Mutlu HAYRAN'a ve X. Bilim Günlerini unutulmaz kılan herkese çok teşekkür ederim.

Anahtar kelimeler: tıp fakültesi, öğrenci etkinlikleri, bilim günleri